

Rogenstrup og omegn i 1950'erne og -60'erne

Erindringer fra opvæksten på Mougård i Rogenstrup.

Af Magnus Jørgensen, Viborg, oktober 2021.

Barndommen på Skivevej 120

Ejendommen var et familielandbrug på 15 ha, som det nu typisk var på den tid. Min mors hjem og ejet af 6 generationer på hendes side tidligere. Min bror Verner, og hans kone Toves søn og svigerdatter, Michael og Rikke Jørgensen bor nu på ejendommen.

Vi var 8 personer i husstanden:

Mine bedsteforældre: Lovise og Martin Mougård Jensen - de tidligere ejere.

Mine forældre: Mine og Marinus Jørgensen - begge født i 1919.

Fire børn: Verner, Inger, Magnus og Jette

Min far var fra Engelsborg, ejendommen Kristianseje, der lå hvor Naturgasselskabet nu ligger. Der boede forældrene, Mette og Anton Jørgensen, som har aner til Meldgårde i Fiskbæk og Romlund.

Der kom rigtig mange folk i hjemmet. Bedsteforældrene, Martin og Lovise, havde i alt 10 søskende, og min far 5 søskende. Mor var enebarn.

Familien kom både på besøg og for at købe kartofler, grøntsager, æg mv.

1947 - Magnus 2 år

Et lille udvalg af familiehistorier med særlige relationer til egnen:

Bedstemor Lovise er født Madsen i Rogenstrup. Hendes bror Anders havde hjemmet på Stensigvej 6, som barnebarne Per Madsen nu har.

Vi var jo næsten naboer med dem og der var meget kontakt. Vi hjalp hinanden, handlede med husdyr mv.

Der var også jævnlig kontakt med de fire andre søskende til Anders og Lovise og deres familier. De boede i Viborg, Ravnstrup, Lemvig og Hammel.

Bedstefar Martins bror Kristian var kreaturhandler og kom tit forbi. Jeg tog ofte med ham på handelstur i den grønne Morris Oxford Pickup. Det var jo godt med en køretur. Kristian og familien boede i Viborg, men havde også tidligere boet ved Rogenstrup sø og på Fiskbæk Mark.

Martins andre søskende på egnen og deres familier, var der også kontakt med.

Landbruget:

Det var et alsidigt familielandbrug, som var typisk på den tid, med alt i besætning og planteavl - og lidt frilandsgartneri.

Vi kørte også rundt med hestevogn med kartofler, grøntsager mv. til familien i Viborg og andre vi kendte eller kom til at kende gennem familien.

Der var arbejde nok til alle, men et meget frit og meget vel-fungerende familiekollektiv. Min bedstemor Lovise passede det meste af husholdningen. Resten af familien arbejdede i bedriften plus lidt daglejer-arbejde ved naboer mv.

Så vi børn lærte hurtigt at malke en ko med hånden, passe dyrene, køre med heste, markarbejde mv. Og køre med traktor, da vi fik en brugt Ferguson i -59.

Det var jo virkelig en revolution, nu var det slut med hestene og de maskiner, der hørte til hestene.

Den grå Ferguson, som var den første traktor til at afløse hestene på mange mindre landbrug i 50'erne og 60'erne.

Min far havde de første år - i 1940-erne - fuldtidsarbejde ved siden af bedriften på bl.a. Løgstrup Savværk og Løgstrup Trådvarefabrik, der lå hvor Geovent nu ligger.

I 1953 blev der bygget ny stald med Marshall hjælp fra USA, som var lån til lav rente.

Bedriften blev udvidet til godt det dobbelte. Fra 5 til 12 køer og en større udvidelse af svinebesætningen.

Mougaard 1953—med nye bygninger

Der kom mange folk på et landbrug. Mælkekudskene, håndværkere, kreaturhandlere, grisehandlere, maskinsælgere, bager, slagter m.fl.

Der kom også nogle af landevejens farende svende, der gerne

ville have en overnatning på høloftet og lidt mad.

Og selvfølgelig dyrlægen og landbrugskonsulenterne. De havde lært meget og kunne hjælpe med vigtige ting og svar på mange spørgsmål. Så det var interessant, når de kom.

Maskinfællesskab med naboerne var en væsentlig del af den daglige drift. F.eks. i høsten, selvbinderen krævede jo tre heste og vi havde jo typisk kun 2 på hver ejendom. Traktoren var en virkelig god afløser for hestene til at trække selvbinderen. Også andre maskiner som grønthøster mv. til traktoren blev købt i fællesskab med naboer.

Fritid, leg og ballade var der selvfølgelig også.

Bl.a. sammen med Lyngsø familien, der var en af de nærmeste naboer, hvor der var 5 børn. Bl.a. Jens Erik, Henning her i Løgstrup og Ivan i Fiskbæk. Vi spillede fodbold og lavede meget andet sammen.

En gang skulle Jens Erik og jeg harve med deres traktor. Så fik vi ikke lige drejet tidligt nok ved enden, men kørte op over et dige, hvor den hang på maven og sad fast. Jeg tror nok vi fik den gravet fri inden forældrene opdagede noget.

Vi fik en Ford A fra 1929 i 1956. Vi kørte mange ture - helt til Vesterhavet. Det gav mange nye oplevelser.

Det var i det hele en fantastisk barndom med stor frihed, arbejde og ansvar til vi børn og unge.

Og der var frihed efter den tyske besættelse og fremgang i samfundet.

Skolegangen på Rogenstrup Skole

Senere også kaldt "Rogenstrup Universitet".

Skolen var en typisk landsbyskole på den tid med en lærer og to klasser, der var i skole hver anden dag. Første klasse med 1. - 3. årgang og anden klasse med 4. - 7. årgang.

Vi fik en Ford A fra 1929 i 1956 (foto fra Wikipedia)

Vi var 40 – 50 elever i alt, ca. 25 i hver klasse. Ca. halvdelen fra Kirkebæk og halvdelen fra Rogenstrup. Der var jo den gang ca. 50 landbrug i området. Nu er der jo kun i alt 3 - 4 fuldtidslandbrug.

Det var en god skole med gode lærere og gode kammerater.

Læreren slog ikke lussinger, som ellers blev brugt på mange skoler dengang.

Vi havde en skolegård ved bygningerne og en fodboldbane på en græsmark lige øst for, hvor vi spillede mange kampe, ofte Kirkebæk mod Rogenstrup, da vi var ca. lige mange.

En gang om året kom skolekommissionen, der bestod af nogle forældre, og overværede undervisningen. Det var meget hyggeligt.

På en varm sommerdag kunne vi få fri til middag og køre ned til Rogenstrup sø og bade. Om vinteren kunne vi glide på isen på vandhullerne lige vest for skolen, når læreren havde godkendt det.

Vi kom på gode udflugter med tog til Aalborg, Aarhus, Odense mv. og København i 7. klasse, hvor vi boede nogle dage på Svanemøllen med besøg i Tivoli, på Tuborg mv.

Engelsk blev et nyt fag i 7. klasse, som vi cyklede til Fiskbæk skole og fik undervisning i, da vores lærer ikke kunne undervise i engelsk.

Det var jo faktisk en fantastisk skolestruktur fra 1800 - tallet, hvor kravet bl.a. var, at der kun måtte være 1,8 km (1/4 mil) til skole, så det var ret let for alle børn at gå til skole.

Lidt ulykker lavede vi selvfølgelig også. De frækkeste drenge kunne f.eks. finde på at lukke el-skabet op ved baneoverskæringen og starte blinklyset, så bilerne holdt i kø.

Præstegangen ved Øllgaard i Vorde Præstegård var også en god tid med nye kammerater fra de andre skoler. Han var en ung og meget fri præst, så der var ikke noget med at lære salmevers udenad længere.

Skolen lukkede i 1961, sammen med skolerne i Romlund, Fiskbæk, Vorde, Lyngsø, Kvols og Knudby, da Løgstrup Centralskole blev indviet.

Hvad blev der så af børnene fra Rogenstrup skole?

Flere af os kom på efterskole i f.eks. Jebjerg eller Levring., eller kom på den private Realskole i Viborg og fik realeksamen.

Det var tiden med stigende afvandring fra landbruget, så kun få blev landmænd.

De fleste kom i lære, til fabriksarbejde mv.

Vi var fem, der blev ingeniør, efter vi var udlært. En blev agronom.

Fritidslivet i Løgstrup

Fritidslivet i Løgstrup var en rigtig god del af barndommen og ungdommen.

Nu kom vi til at kende børnene fra Løgstrup, Fiskbæk, Vorde, Hjarbæk, Kølsen osv. og lærte meget nyt af dem.

Vi spillede fodbold om sommeren med fantastiske frivillige ledere som f.eks. Martin Bjerring og Knud Laursen.

Holdopstillinger, kampplan mv. blev sat op i et lille skab med en glaslåge, der sad på bagerens hus.

Til de udenbys kampe kørte vognmand Ejner Hald med os i **Folkevogns "rugbrødet"**.

Pigerne spillede håndbold.

Alt sammen på banen på Romlundvej.

Magnus som konfirmand

Om vinteren var der gymnastik i forsamlingshuset med bl.a. Per Storgård. Tilløb ud fra gangen, når vi skulle springe over bukken eller plinten. Vi havde også lige en enkelt 4 cm tyk rullemadras på nok ca. 8 m lang.

Da Niels Snedevind Andersen blev ansat som den første nye lærer på Løgstrup Centralskole, fik vi også ham til træner. Han havde været på Gymnastikhøjskole og kom med nyheder.

Der er grund til at sige stor tak til alle de frivillige og *Løgstrup Gymnastik og Idrætsforening* for en fantastisk indsats. De frivillige hjælpere var og er fortsat helt uundværlige i fritidslivet.

Fritidslivet i Løgstrup gav også mange nye venner fra hele egnen. Det var rigtig godt.

Salling Rejsebio kom nogle gange i løbet af vinteren og viste film i forsamlingshuset - det var populært.

VW Transporter, i DK med kælenavnet Folkevogns "rugbrødet"

(Foto fra Wikimedia Commons)

Reklamefoto af Renault 4 CV, som mange vil huske fra dengang.

Fritidslivet i Løgstrup fortsatte i ungdomsårene.

Bal i forsamlingshuset - oftest arrangeret af Idrætsforeningen - trak mange folk. Og der opstod et lokalt orkester.

Knallerten var et vigtigt køretøj, når vi blev 16 - måske lidt før.

Når vi blev 18, fik vi kørekort og kunne låne forældrenes bil eller købe en.

Jeg købte en **Renault 4 CV** fra 1955, da jeg blev 18 i 1963. Det var fantastisk - så var der stor frihed. Og jeg kunne komme rundt og lave tømrerarbejde i fritiden til supplerende af lærlingelønnen.

Nu er vi alle spredt og noget ældre, men mange af os bor fortsat på egnen.

Det var et godt børne- og ungeliv i Rogenstrup og omegn i 50-erne og 60-erne og en god base for livet.